

til. Jeg ser med Glæde, at den højtærede Finansminister ikke regner med en Besparelse paa Tjenestemandslønningerne som Følge af Bortfald af en Del af Konjunkturtillæget, der nævnes kun Dyrtidstillæget. Jeg tror, dette er rigtigt, thi jeg tror, at Tjenestemændenes Stilling i det store og hele i Øjeblikket er saaledes, at man ikke uden at gøre dem Uret vil kunne berøve dem nogen Del af Konjunkturtillæget. Jeg tager her det Forbehold, at hvis Staten skulde komme i en virkelig Nødstilstand, maatte naturligvis ogsaa dette Spørgsmaal tages op; men saa længe der ikke er Tale om det, tror jeg, det vil være rigtigt at lade dette Konjunkturtillæg i Fred. Det er utvivlsomt, at de lavere Tjenestemænd ved Lønningsloven af 1919 fik en meget mere væsentlig Forbedring af deres Stilling end den, der blev de højere Tjenestemænd til Del. Hele Lønningskalaen blev sammentrykket derved, at man stærkt hævede dens underste Del og langtrængere Grad hævede dens øverste Del. Jeg har før omtalt dette; det er blot en naturlig Konsekvens af, at man lever i et demokratisk Samfund, hvor uvilkaarligt Vælgerantallet spiller ind paa Afgørelserne, men det er ikke desto mindre en beklagelig Følge. Nu er det saaledes, at de lavere Tjenestemænd formentlig endnu staar paa et saadant Standpunkt, at de sammenlignet med de Samfundsklasser, hvortil de hører, i det hele taget er ligestillet med dem; men det samme kan ikke siges, saa snart man kommer noget op ad Tjenestemandsstigen. Der er Forholdet det, at de højest lønnede Tjenestemænd naturligvis kan slaa af, det maa erkendes, navnlig hvis man vil anlægge det Synspunkt, jeg en Gang mødte hos en gæv ung Venstremand paa et Møde i Jylland: at Arbejdere og Tjenestemænd skal have det, de kan leve af, og ikke mere; det maa jo erkendes, at ud fra det Synspunkt er de højeste Tjenestemandslønninger endogsaa meget rigelige. Men jeg tror ikke, at dette Synspunkt er noget almindeligt Synspunkt, det bør i alt Fald ikke være det. Men naturligvis kan de højere Tjenestemænd ogsaa uden ligefrem at komme i Konflikt med Eksistensminimum slaa noget af. Dette gælder imidlertid ikke for en hel Række, for hele den midterste Del af Tjenestemandsklassen, og denne har et Krav paa særligt Hensyn, fordi den under Krigstiden i ganske særlig Grad følte Trykket, det haarde økonomiske Tryk, som var over os alle.

Jeg vil dernæst gøre nogle korte Bemærkninger om Regnskabet og om det

forelagte Finanslovsforslag, idet jeg i øvrigt gaar ud fra, at en af mine Partifæller nærmere vil tage hele dette Spørgsmaal op til Drøftelse. Statsregnskabet viser for Danmarks Vedkommende det samme Billede, som man kender fra Udlandet: en Nedgang i Udgifter, men en endnu stærkere Nedgang i Indtægter; særlig er Bevægelsen paa Indkomst- og Formueskatten bemærkelsesværdig. Naar man, som Baggrund, gaar lidt tilbage i Tiden, tilbage til 1910—11, finder man en Indtægt paa Indkomst- og Formueskattens Omraade paa 12 Mill. Kr., stigende for Aaret 1913—14 til 18 Mill. Kr. I Aaret 1919—20 gav denne Skat 325 Mill. Kr., i 1920—21 301 Mill. Kr., i 1921—22 243 Mill. Kr., og nu anslaaes den til 158 Mill. Kr. Disse Tal er ganske overordentlig interessante, naar man tænker paa de Ord, der i sin Tid blev udtalt, jeg tror af Vilhelm Lassen, at naar man havde faaet indført Indkomst- og Formueskatten, behøvede man aldrig at mangle Penge til nødvendige Reforme, for saa kunde man blot dreje paa Skatteskruen. Man maa erkende, at drejet paa Skatteskruen er der blevet, man maa erkende, at den radikale Regering virkelig har vist sig i Besiddelse af megen Evne til at dreje, og dog ser man, at denne Skats Bæreevne nu, skønt der ikke er drejet særlig meget tilbage, svigter i en saa væsentlig Grad, at den ubegrænsede Tillid til dens Bæreevne maa forsvinde. Og saa dukker op den Sætning, som vi fra vor Side atter og atter har hævdet, at under Krisetider har de indirekte Skatter mere Bæreevne end de direkte. Det viser sig ogsaa, naar man blot holder sig til den højtærede Finansministers Tale, idet han siger, at Forbrugsafgifterne er faldet fra 162 Mill. Kr. til 144½ Mill. Kr., et langt mindre Spring. Og det viser sig yderligere, at disse Afgifter endogsaa i de fem første Maaneder af indeværende Finansaar sammenlignet med det foregaaende er steget, for at holde mig til Talens Tal, fra 65¾ Mill. Kr. til 70½ Mill. Kr. Her maa dog naturligvis tages Hensyn til, at vi har faaet nye Skatter, som vi ikke havde i Fjor, men som virker med i Aar; men Tallene forekommer mig dog at indeholde en Bestyrkelse af det, jeg før sagde.

Tanken føres saa ganske naturligt hen paa det Toldlovsforslag, som den højtærede Finansminister har bebudet at ville fremsætte. Uden paa nogen Maade her at ville foregribe vor Stilling til dette Lovforslag ønsker jeg dog her at sige, at vor Stilling til det naturligt vil være i nogen